

repræsentanter, nemlig i hvor høj grad vi fra grønlandsk side er i stand til at præsentere en samfundsøkonomi, der i langt højere grad end det nuværende system er uafhængig af de såkaldte bloktilskud. Det arbejde kan den førnævnte fælleskommission formentlig også komme med bidrag til i form af forslag til en mere selv bærende økonomi.

Arbejdet med at tilvejebringe en mere selv bærende grønlandsk økonomi vil for mig at se bestå i en reduktion af de administrative udgifter og en stærk forøgelse af de erhvervsmæssige og uddannelsespolitiske aktiviteter. Opgaven med at reducere de efter grønlandsk målestok tårnhøje administrative udgifter er et ren og skær grønlandsk anliggende. Vi må ganske enkelt gennemføre revolutionære ændringer af den offentlige administration, som skal reduceres til en størrelse og et indhold, der er mere skræddersyet til de grønlandske behov og til de arbejdskraftressourcer, der forefindes i Grønland. Vi skal altså med andre ord forlade den danske administrative model, som vi ved hjemmestyrets indførelse mere eller mindre ukritisk har overtaget og gjort til vores, og her vil det formentlig være en idé at hente inspiration fra Færøerne, der i løbet af de seneste år har gennemført bemærkelsesværdige forenklinger af den offentlige administration.

Opnåelse af en mere selv bærende økonomi og tilvejebringelse af egne indtægter vil for Grønlands vedkommende bl.a. kræve, at der opstartes vandproduktion med eksport for øje; at turismen får en kickstart i form af mere konkurrencedygtige billetpriser; at produktion og eksport af fisk og skaldyr styrkes; at der sættes gang i råstofudnyttelsen; at der etableres iværksætterkultur hjemme i Grønland, og at forskningen i arktiske forhold forstærkes.

Produktion af drikkevand burde være en smal sag at gå i gang med, hvis man griber det rigtigt an. Der er da også allerede initiativer i gang i så henseende, men der er noget, der tyder på, at vi må sætte ambitionsniveauet noget højere, end vi hidtil har gjort. Jeg synes, vi skal koble de muligheder, der er opstået i forbindelse med Igalikuafalen, altså den dansk-grønlandsk-amerikanske aftale, der blev underskrevet i Igaliku i august sidste år om et amerikansk-grønlandsk samarbejde, på dette projekt.

Vandressourcerne er enorme derhjemme, det amerikanske marked er stort, og den amerikanske knowhow i business og markedsføring er gigantisk stor, også i den slags sager. USA skylder

efterhånden Grønland en kæmpetjeneste, og f.eks. kunne leverance af rent drikkevand til den amerikanske hær i Mellemøsten være en fin løsning. Grundlæggende burde det altså være a piece of cake at iværksætte en storstilet vandeksport fra Grønland til det amerikanske og det europæiske marked og ad den vej medvirke til at opstarte en ikkebloktilskudsafhængig økonomi.

Kl. 20.30

At give turismen en kickstart i form af billige billetter til og fra Grønland er en anden oplagt mulighed for at starte en ny økonomisk udvikling i landet. Her vil jeg appellere til de danske og grønlandske myndigheder om at udvise mod og beslutsomhed og anvende alle de midler, der er til rådighed, herunder gerne en del af det eksisterende bloktilskud, til billiggørelse af billetterne til og fra Grønland. Ud over de åbenlyse fordele for det grønlandske erhvervsliv vil et sådant initiativ gøre det langt mere overkommeligt for private personer på begge sider af Atlanterhavet at tage turen over Atlanten og på den måde være med til at give det såkaldte rigsfællesskab et tiltrængt konkret indhold ud over de rent finanslovmæssige relationer, der i dag stort set er det eneste, der antyder, at der er tale om et fællesskab.

Som systemet er skruet sammen i dag, er Danmark stort set den eneste indgangsdør til verden for Grønlands befolkning, og på grund af de vanvittig høje billetpriser mellem Grønland og Danmark begrænser persontrafikken sig stort set til rejsende, der får de offentlige kasser til at betale billetten. Således udelukkes en stor del af den danske ungdom og den grønlandske ditto fra at lære hinanden bedre at kende.

Grønlandske unge har i dag heldigvis mulighed for at reflektere på nogle af de tilbud, der er om ophold på danske efterskoler. Der er ingen tvivl om, at disse efterskoleophold er meget eftertragtede, og derfor er det nærliggende at råde regeringen og det grønlandske landsstyre til at drøfte muligheden for at etablere udvekslingsefterskoler i Grønland – skoler, hvor danske unge og deres grønlandske jævnaldrende kan lære hinanden bedre at kende og stifte venskaber, der i længden vil kunne føre til en positiv udvikling på mange områder. Også dette spørgsmål vil jeg råde den danske og den grønlandske regering til at tage op ved førstkommande lejlighed.

I det hele taget synes jeg, der er nok af ting at drøfte mellem de to parter, som på en gang kan pege frem mod Grønlands selvstændighed og